

Juankosken palvelutarjontaa ja kehittämismahdollisuuksia

1. Nuoret

Uusi nuorisolaki tuli voimaan 2017 alusta. Sen tavoitteena on mm. edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa. Lisäksi tuetaan nuorten kasvua, itenäistymistä, yhteisöllisyyttä sekä niihin liittyvää tietojen ja taitojen oppimista sekä harrastamista ja toimintaa kansalaisyhteiskunnassa. Suomessa nuorilla tarkoitetaan alle 29-vuotiaita.

Nuorisotyö ja -politiikka kuuluvat kunnan tehtäviin. Toteuttaessaan näitä tavoitteita ja lähtökohtia kunnan tulee paikalliset olosuhteet huomioon ottaen luoda edellytyksiä nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja sekä tukemalla nuorten kansalaistoimintaa. Tärkeimpiä toimintamuotoja ovat etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta.

Nuorten työllisyysaste Suomessa:

Ikäluokka	Miehet 2016	Miehet 2017	Naiset 2016	Naiset 2017
15–24	38,0	35,6	40,2	44,5
25–34	79,6	79,7	70,8	69,4

Juankosken työttömyysprosentti joulukuussa 2016 oli 17,4 %. Pohjois-Savon nuorten työttömyysaste samaan aikaan oli 20,2 %. Juankoskella 20–25-vuotiaita työnhakijoita oli 29.

Juankoskella peruskoulunsa päättäneiden jatkotilanne vuosina 2010–2016:

Vuosi	Yht.	lukio	AO	Valma	10-luokka	ei jatkoa
2010	107	51	51	0	0	5
2011	94	39	41	0	0	14
2012	76	30	41	0	0	5
2013	82	29	43	0	0	10
2014	86	39	40	2	0	5
2015	87	30	48	2	1	6
2016	61	28	31	0	1	1
Yhteensä	593	246	295	4	2	46

Osa nuorista on todennäköisesti löytänyt jatkopaikan myöhemmässä vaiheessa, mutta todennäköisesti useampi kymmentä nuorta on vaille järkevää tekemistä. Kaikki eivät myöskään ilmoittaudu työnhakijoiksi.

Juankoskella on nuorisotalo Walimo, jossa toimii nuoriso-ohjaaja ja kaksi etsivää. Se on auki ma-ke 14 – 20, to 17 – 21 ja pe-la 15 – 21. Talolla käy pääsääntöisesti 13–18-vuotiaita. Muut pitävät itseään liian vanhoina. Etsivät yrittävät tavoittaa koulutuksen tai työelämän ulkopuolella olevia alle 30-vuotiaita nuoria. Parin väli vuoden jälkeen se on jo hankalampaa. Jos opiskelu- tai työpaikka ei löydy heti koulun jälkeen, on nuoria myöhemmin vaikea saada Kuopioon opiskelemaan tai muihin aktiviteetteihin. Osa on sovittanut elämänsä työttömyysturvan varaan.

Nuorten ammatillinen työpaja

Matalan kynnyksen ohjauksen ja neuvontapalveluja ei Walimon lisäksi ole juurikaan. Kuopiossa on kehittämishankkeena Starttipaja alle 18-vuotiaille. Yli 18-vuotiaiden syrjäytymistä ehkäiseville palveluille on tarvetta myös alueella toimivien mielestä. Juankoskella ei ole työpajatoimintaa, mutta selkeästi nuorille suunnatulle ammatilliselle työpajatoiminnalle on palveluaukko olemassa.

Liikuntapaikat ja harrastusmahdollisuudet ovat hyvässä kunnossa. Yhdistysten toiveena on kuitenkin, että alle 18-vuotiaille tarjottavassa harrastustoiminnassa tilavuokrat olisivat ilmaisia.

Kuopiossa työpajatoiminta on järjestetty Tukeva-työvalmennussäätiön kautta. Sillä on toimipisteitä Kuopiossa, Siilinjärvellä ja Leppävirralla. Esimerkiksi Siilinjärvellä on puuverstas ja ulkotyöt sekä luova-/tekstiilipalvelu ompelimoineen. Toiminta on pääsääntöisesti kuntouttavaa ja valmentavaa. Siilinjärvellä työskentelee yksikön päällikkö, yksilövalmentaja ja kaksi työvalmentajaa toinen puuverstaalla ja toinen luova-/tekstiilipajalla.

OKM myöntää yleisavustuksia nuorten työpajatoimintaan. Valtionavustus on tarkoitettu nuorisolaissa säädetyn nuorten työpajatoiminnan tukemiseen. Avustuksen hakijana voi olla kunta tai useammat kunnat yhdessä, kuntayhtymä, osakeyhtiö, osuuskunta, yhdistys tai säätiö. Avustuksia ei voida myöntää yksityishenkilöille. Avustus voidaan myöntää nuorten sosiaaliseen vahvistamiseen, vakinaiseen työpajatoimintaan tai työpajatoiminnan kehittämiseen niille työpajatoiminnan järjestäjille, jotka ovat saaneet valtioneapukelpoisuuden. Valtioneapukelpoisuushakemuksen saa pyynnöstä ministeriöstä. Toivottavaa on, että hakemukset tulevat alkuvuodesta, jolloin on mahdollista osallistua syksyn valtioneapustushakuun.

Koulutuspalvelut

Juankosken alueella toimii kaksi alakoulua Muuruvedellä ja Juankoskella sekä yläkoulu ja lukio Juankoskella. Muuruveden koulussa on esiopetus sekä yhdistelmäluokat 1-2, 3-4 ja 5-6. Juantehtaan koululla on esiopetus, pienryhmäopetus sekä pääsääntöisesti erilliset luokat 1-6. Oppilaita on 208. Juankosken koululla toimivat luokat 7-9. Luokka-aste 7 on kaksisarjainen ja 8-9-luokat kolmisarjaisia. Opiskelijoita on 165. Juankosken lukio on yksisarjainen. Opiskelijoita on noin 80.

Juankosken lukiolla toimii opiskelijoiden osuuskunta Pisnes. Se toteuttaa maksullisia työsuoritteita alueella, kuten nettisivujen tekemistä sekä kioskin pitoa ja muita palveluja. Osuuskuntaan kuuluu reilu kymmenen opiskelijaa.

Toisen asteen ammatillisen koulutuksen tarjontaa ei Juankosken alueella enää ole. Kuopion kansalaisopisto tarjoaa ilmaisuun, taiteisiin ja kädentaitoihin sekä tanssiin ja musiikkiin liittyviä kursseja noin 20 vuositasolla. Liikuntaa ja tanssiliikuntaa on suurin piirtein saman verran ja tietotekniikkaa ja kieliäkin 17 kurssia vuositasolla. Muuta kurssitarjontaa on vähäisessä määrin.

Yrittäjyyskasvatuksen polun rakentaminen

Koulujen ja lukion omaleimaisuuden ja vetovoiman lisäämiseksi toiveena on rakentaa koko koulutusuran läpikäyvä yrittäjyyskasvatuksen tarjonta. Se luo mahdollisuuksia sekä sisäisen yrittäjyyden että yrittäjyystietoisuuden lisäämiseen. Yhteistyö paikallisten yrittäjien ja yritysten kanssa lisää myös vuoropuhelua alueen toimijoiden välille. Osuuskunta Pisnes on innostanut osaa opiskelijoista kokeilemaan siipiään. Yrittäjyyskasvatus on kannustaa kaikkia kokeilemaan ja löytämään omia vahvuuksiaan. Yrittäjyyskasvatus on

elämässä tarvittavien tietojen, taitojen ja valmiuksien oppimista. Tavoitteena onkin, että oppilaitoksista valmistuu yritteliäitä, oma-aloitteisia nuoria, joilla on aktiivinen elämänasenne ja jotka hallitsevat tulevaisuuden elämässä ja työelämässä tarvittavat taidot.

Yrittäjyyskasvatuksen pedagogiikka tukee hyvin perusopetuksen opetussuunnitelmaa. Oppilas on siinä aktiivinen, vastuullinen ja osallinen omaan oppimiseensa sekä omaksuu oppimaan oppimisen taidot ja osaa asettaa tavoitteita. Keskeisessä roolissa ovat oppilaan oma itsetuntemus, hyvä itsetunto, motivoituneisuus, kriittisen ajattelun taito ja ongelmanratkaisutaidot. Yrittäjyyskasvatus tähtää siihen, että oppilaat oppivat itse tekemällä, vuorovaikutuksessa muiden kanssa, aitojen ilmiöiden parissa ja monipuolisia työtapoja hyödyntäen. Opettajat hyödyntävät erilaisia oppimisympäristöjä ja opetus on eheytyntä ja monialaista.

Lukiokoulutuksen yhtenä tavoitteena on puolestaan kehittää opiskelijan jatko-opinto-, työelämä- yrittäjyys- ja yhteiskuntavalmiuksia. Ainekohtaisten sisältöjen lisäksi yrittäjämäisiä taitoja käsitellään opetussuunnitelman aihekokonaisuuksissa. Oppimiskäsitys, opiskeluympäristöt, menetelmät ja toimintakulttuuri saavat tukea yrittäjyyskasvatuksen pedagogiikasta ja yrittäjämäisestä toiminnasta. Aktiivinen kansalaisuus, yrittäjyys ja työelämä –aihekokonaisuus tähtää siihen, että opiskelijoilla on tahtoa ja taitoa toimia aktiivisina kansalaisina ja että heidän työn, työelämän ja yrittäjyyden tuntemuksensa kasvaa.

Yrittäjyyskasvatuksen kokonaistavoitteena on, että lasten ja nuorten yrittäjämäinen asenne ja osaaminen kehittyvät ikävuosien karttuessa katkeamattomana polkuna, jossa eri toimijat tietävät, miten polku toteutuu edellisellä ja seuraavalla kouluasteella. Se on myös tapa tehdä ja kehittää yhteistoimintaa alueen eri toimijoiden välille ja samalla integroida nuoret mukaan tähän tekemiseen. Tekemistä auttaa se, että valmiita sisältöjä ja malleja on jo olemassa.

2. Vetovoima ja yrityslähtöinen toiminta

Alueen vetovoiman ja palvelujen näkyvyyden parantaminen

Alueen vetovoiman ja näkyvyyden lisäämiseksi yhteismarkkinoinnin toteuttaminen eri kanavia hyödyntäen on tärkeää. Tässä yhteistyön ja yhteisen suunnittelun merkitys korostuu. Perusperiaatteena on se, että hankkeen resursseja voidaan käyttää perustan luomiseen tarkoitettuun suunnitteluun. Varsinainen toteutus on eri yhdistysten ja Kuopion kaupungin tehtävänä vuositasolla. Alueen brändäyksen kokonaissuunnittelu voidaan toteuttaa Kuopion kaupungin markkinoinnin uudistuksen yhteydessä.

Hakukoneoptimoinnin ja löydettävyyden parantamiseksi juankoski.fi – domain tulee ottaa aktiiviseen käyttöön. Alueen näkyvyyttä voidaan tehostaa erityisesti Tahko-markkinointiyhteistyön kautta. Mutta alueen näkyvyys tulee varmistaa myös muussa Kuopion kaupungin ja maakuntamatkailun viestinnässä. Miten ja missä maaseutualueiden näkyvyys ja nähtävyydet näyttäytyvät tulevaisuudessa?

Palveluiden näkyvyys tulee turvata myös Junakosken alueen asukkaiden suuntaan. Tällä hetkellä asukkailla on vaikeuksia löytää palvelutarjontaa Kuopion valikoista tai palveluita ei ole vielä lainkaan viety sinne. Tästä esimerkkinä voidaan mainita vaikka latukartasto. Kyläkohtaiset palvelukartat olisivat tarpeen. Ne voidaan toteuttaa vain kylätoimikuntien, alueella toimivien järjestöjen ja seurojen sekä palveluja tarjoavien yritysten yhteisen tahtotilan perusteella. Hankkeen kautta voidaan tukea ensikertaista suunnittelua ja toteutusta.

Yhteinen Ruukin alueen kehittämisvisio

Ruukki-alueen kehittämisvisioon perustuvan liiketoimintasuunnitelman laadinta yhdessä alueellisten toimijoiden ja Kuopion kaupungin sekä museotoimen kanssa tulee käynnistää. Ensimmäisenä kehittämisvaiheena on yhteisen näkymän löytäminen alueen tulevaisuudesta.

Kuva. Ruukin alue 10-luvulla.

Matkailupalvelutarjonnan koonti markkinointikokonaisuudeksi tai –tarjottimeksi lisäksi sekä Ruukin alueen että muiden palvelun tarjoajien liiketoimintamahdollisuuksia. Löytyykö tähän yritystoimintalähtöistä toimijaa tai toimijakokonaisuutta. Liikkeellelähdön ja kesän 2019 markkinoinnin tueksi voidaan kohdistaa tukirahoitusta. Samalla tulee käynnistää vuoden 2020 kesän kokonaisuuden suunnittelu. Juice-elokuvan lanseeraus tuo myös momentumin palveluimagon rakentamiselle.

Kuituhampun viljely ja teollinen käyttö

Liiketoimintalähtöinen palvelujen tuotekehitys edellyttää olemassa olevien kehittämisaihioiden eteenpäin viemistä. Yksi pitkään alueella tutkittu teema on kuituhampun viljely ja hyötykäyttö. Merkittävän viljelytoiminnan käynnistäminen edellyttää sellaista teollista käyttöä, jolle on olemassa tai luotavissa laaja kysyntä lähialueella.

Muu palvelutuotanto

Yrityslähtöisiä palvelujen toteuttamisen malleja rakennetaan kysyntälähtöisten kokonaisuuksien avulla. Esimerkiksi vierasvenesatamien ylläpito tai Säyneisten koulun hyötykäyttö voidaan pyrkiä järjestämään tätä kautta.

Hankkeen kautta voidaan toteuttaa innostavia tilaisuuksia ja verkostoitumismahdollisuuksia toiminnan innovoinnin ja toteutuksen suunnittelun tueksi. Säyneisten koulun käyttö otetaan käynnistyvän HumLab:in yhdeksi kehittämiskohteeksi.